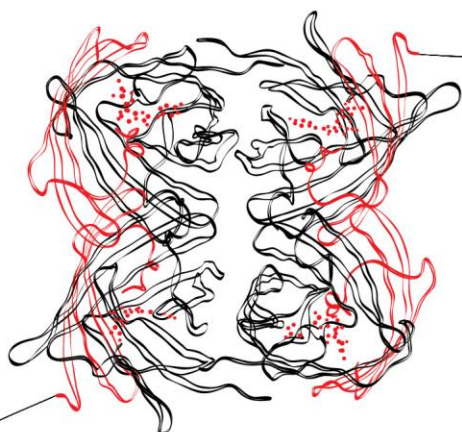
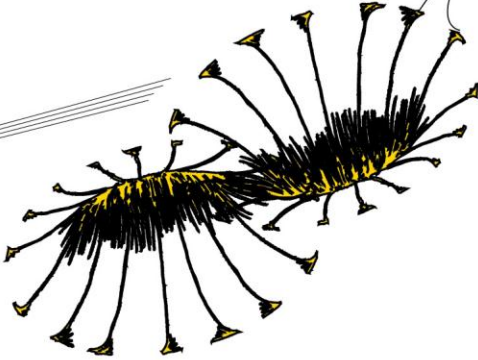

**Sociale stijging in Velve-Lindenhof
Effecten van het werk van de
wijkcoaches**

Pieter-Jan Klok
Bas Denters
Mirjan Oude Vrielink

Juni, 2012

Inleiding

In deze rapportage onderzoeken we of de aanpak van de wijkcoaches ook resultaat heeft gehad in termen van de sociale stijging van de bewoners van Velve-Lindenhof. We beantwoorden daartoe de volgende onderzoeksvraag:

In welke mate is er sprake van sociale stijging bij de bewoners die door de wijkcoaches zijn geholpen en op welke leefgebieden vindt stijging plaats?

Deze vraag wordt beantwoord met behulp van gegevens uit het registratieprogramma 'Coach', waarin de wijkcoaches per cliënt zowel de ondernomen activiteiten in het plan van aanpak als de resultaten in termen van sociale stijging hebben bijgehouden. Ten behoeve van het onderzoek is een specifiek meetinstrument ontwikkeld waarin per kwartaal zes indicatoren van sociale vaardigheden zijn bijgehouden. Het gaat hierbij om de volgende indicatoren:

- Inzicht in de eigen situatie
- Motivatie om tot verbetering te komen
- Zelfrespect
- Inzicht in verbetermogelijkheden
- Beroep kunnen doen op anderen
- Vermogen tot samenwerken

Met behulp van de toelichting van de wijkcoaches en de overige informatiebronnen uit Coach is per bewoner verder vastgesteld op welke leefgebieden (wonen, financiën, werken, relaties, gezondheid, scholing, veiligheid) er welke inhoudelijke resultaten zijn geboekt.

Stijging in sociale vaardigheden

Stijging in de hele groep bewoners

Met behulp van factoranalyse is onderzocht in hoeverre de zes indicatoren van sociale vaardigheden naar verschillende dimensies verwijzen, dan wel als één variabele kunnen worden opgevat. De scores van de bewoners blijken over alle periodes waarin de metingen zijn gedaan dusdanig sterk samen te hangen dat er sprake is van één dimensie. Zowel om inhoudelijke als om praktische redenen is het dus verstandig om één schaal voor sociale vaardigheden te construeren, die wordt gevormd door de gemiddelde score op de zes indicatoren. Deze schaal heeft in termen van mogelijke waarden het karakter van een rapportcijfer: een schaal van 0 tot 10, waarbij een 6 als een 'voldoende' kan worden gezien. Met behulp van deze schaal kan worden aangegeven in hoeverre er bij de bewoners sprake is van sociale stijging of daling.

In totaal zijn er bij 227 bewoners gegevens ingevuld op deze indicatoren. Bij drie bewoners (alle drie kinderen) zijn maar enkele indicatoren voor een zeer beperkte periode ingevuld, waardoor het niet goed mogelijk is om tot een score op de schaal te komen. We zullen in de analyse daarom werken met 224 'cases'. Verder is het zo dat het aantal waarnemingen per bewoner op de vaardighedenschaal varieert van 1 tot 12. De bewoners met 1 waarneming zijn maar een korte periode in aanraking met de wijkcoaches geweest. Dit kan zijn omdat er een snelle hulpactie is geweest waarna het dossier is afgesloten, omdat er meteen is doorverwezen naar andere hulpverleners of uiteraard omdat de bewoner pas bij de laatste meting in contact is gekomen met de wijkcoach en er nog begonnen moest worden met de aanpak van de problemen. De gegevensverzameling door de wijkcoaches is in september 2011 gestopt vanwege het einde van het project. Bij 54 bewoners is er maar 1 meting van de sociale vaardigheden beschikbaar. Uiteraard is het niet mogelijk om bij deze bewoners de sociale stijging vast te stellen, omdat daarvoor minsten

twee waarnemingen nodig zijn. Zoals al is aangegeven bedraagt het maximale aantal waarnemingen 12. Deze bewoners zijn gedurende de gehele periode (drie jaar) door de coaches ondersteund en gevolgd. Het aantal metingen dat per bewoner beschikbaar is zit verder tussen de 2 en 11, afhankelijk van het moment waarop men met de wijkcoaches in contact is gekomen en het moment waarop de ondersteuning door de wijkcoaches eventueel is afgerond.

De sociale stijging in termen van vaardigheden voor de gehele groep bewoners is weergegeven in tabel 1. Hierbij is de mate van sociale stijging afgerond op halve punten, omwille van de overzichtelijkheid van de tabel. Voor de vaststelling van deze stijging is gebruik gemaakt van het verschil tussen de eerste meting bij een bewoner op de vaardigheden schaal en de laatste meting die beschikbaar is.

Tabel 1: sociale stijging alle bewoners

Uit de tabel blijkt dat er 6 bewoners zijn waarbij er sprake is van een sociale daling. Verder blijft de score bij 39 bewoners (23%) gelijk. Bij de overige bewoners is er sprake van enige tot een aanzienlijke stijging.

Bij deze resultaten moet worden opgemerkt dat dit weliswaar een totaaloverzicht geeft, maar dat dit totaaloverzicht nog niet veel zegt over de feitelijke resultaten van het werk van de wijkcoaches. Zo kan een beperkte stijging het gevolg zijn van het feit dat een bewoner nog maar net aan het traject met de wijkcoach is begonnen, of kan het zo zijn dat na twee metingen de bewoner naar een ander gebied is vertrokken of onder regie van andere hulpverleners is gekomen. Ook kan het zo zijn dat er wel een kort traject van ondersteuning is gestart, maar dat de vaardigheden van de bewoner al op een hoog niveau lagen op het moment dat die actie werd gestart. Het is dus noodzakelijk om een beter inzicht te krijgen in de wijze waarop de vaardigheden zich door de tijd ontwikkelen.

Stijging	Aantal	Percent
-1.5	1	1%
-1.0	2	1%
-0.5	3	2%
0.0	39	23%
0.5	39	23%
1.0	29	17%
1.5	19	11%
2.0	9	5%
2.5	16	9%
3.0	4	2%
3.5	4	2%
4.0	2	1%
4.5	3	2%
Totaal	170	100%

Tabel 2: sociale stijging naar contactduur

In tabel 2 is hiertoe een onderscheid gemaakt naar de tijdsduur van de ondersteuning van de bewoners. Deze tijd hangt samen met het aantal metingen van de sociale vaardigheden dat beschikbaar is. Er is daarbij gebruik gemaakt van drie categorieën: kort contact van minder dan een jaar (twee of drie metingen); middellang contact van 1 tot anderhalf jaar (4 tot 6 metingen); en lang contact van meer dan anderhalf jaar (7 tot 12 metingen). In de tabel is te zien dat de sociale stijging duidelijk samenhangt met de lengte van de contactduur.

Naarmate de ondersteuning langer duurt is de sociale stijging groter.

Aangezien er binnen deze groepen specifieke factoren zijn die er voor zorgen dat er wel of geen sociale stijging heeft plaatsgevonden, zullen we hierna per groep (kort, middel, lang) een nadere analyse uitvoeren. Hierbij gaan we in op de factoren die per groep relevant zijn.

Stijging	Kort	Middel	Lang
-1.5	2%		
-1.0	2%	2%	
-0.5	2%		4%
0.0	37%	22%	8%
0.5	25%	35%	8%
1.0	14%	15%	23%
1.5	11%	7%	15%
2.0	3%	6%	8%
2.5	3%	11%	15%
3.0		2%	6%
3.5			8%
4.0			4%
4.5	2%		4%

Omwille van het overzicht is het echter zinvol om eerst voor de gehele groep een beschrijving te geven van de ontwikkeling van de vaardigheden gedurende de periode waarin de bewoners zijn ondersteund. Hiertoe is in tabel 3 een overzicht gegeven van de gemiddelde scores bij elke meting, uitgesplitst naar het aantal metingen dat voor die groep beschikbaar is.

Tabel 3: sociale vaardigheden bij achtereenvolgende metingen (gemiddelde) naar contactduur

	Aantal metingen	M1	M2	M3	M4	M5	M6	M7	M8	M9	M10	M11	M12
Kort	1 (N=54)	6.0											
	2 (N=41)	5.1	5.6										
	3 (N=22)	5.3	5.7	6.1									
Middel	4 (N=11)	5.2	5.6	6.1	6.2								
	5 (N=24)	5.5	5.8	6.0	6.2	6.4							
	6 (N=19)	5.6	5.9	5.9	6.1	6.3	6.2						
Lang	7 (N=10)	5.1	5.7	5.9	5.8	6.2	6.2	6.3					
	8 (N=8)	4.9	4.9	5.4	5.8	6.1	6.3	6.5	6.8				
	9 (N=5)	4.5	5.3	6.1	6.4	6.6	6.7	6.8	7.0	7.1			
	10 (N=14)	4.7	5.1	5.5	5.9	6.1	6.3	6.4	6.5	6.5	6.4		
	11 (N=9)	4.7	5.1	5.3	5.6	5.6	5.8	6.0	6.0	6.0	5.9	5.9	
	12 (N=7)	4.1	4.1	4.2	4.5	5.1	5.6	6.0	6.3	6.5	6.5	6.6	6.6

Uit de resultaten van tabel 3 valt op te maken dat er voor alle groepen sprake is van een stijging van het gemiddelde niveau van de vaardigheden gedurende de ondersteuning door de coaches. Bovendien is zichtbaar dat de groepen die langere ondersteuning hebben gekregen ook op een lager niveau van vaardigheden zijn begonnen. Dat is niet verbazingwekkend, want bewoners die bij de start al een hoger niveau van vaardigheden bezitten zullen eerder tot een niveau geraken waarop de ondersteuning kan worden afgerond. Ten slotte kan worden vastgesteld dat het gemiddelde niveau van vaardigheden in de laatste meting bij vrijwel alle groepen op een 6 of hoger ligt. Alleen de groep met twee metingen zit niet op dit gemiddelde, maar hier zijn zoals we hierna zullen zien nog een groot aantal bewoners die net aan hun ondersteuning zijn begonnen. Verder zit de groep met 11 metingen nog net niet op een 6 gemiddeld (5.9).

Stijging bij bewoners met een korte ondersteuning

Bij de groep bewoners die maar kort zijn ondersteund door de wijkcoaches spelen enkele specifieke factoren een rol. In totaal gaat het hier om 117 bewoners. Bij 37 bewoners zijn wel één of meer metingen van de vaardigheden beschikbaar, maar is om verschillende redenen geen traject van ondersteuning gestart. De belangrijkste redenen hiervoor zijn: men is al voldoende zelfredzaam, al dan niet in combinatie met een verhuizing naar een ander gebied (20 bewoners); de regie voor ondersteuning wordt elders neergelegd, dus niet bij de wijkcoaches (9 bewoners); en verhuizing (4 bewoners). Bij 4 bewoners wordt er geen traject gestart omdat er vanwege lichamelijke (2); psychische (1) of motivationele (1) oorzaken geen verbetering wordt verwacht. Bij 32 van de 117 bewoners is er sprake van een ondersteuningstraject dat recent is gestart. Deze bewoners zijn op het einde van de looptijd van het project in contact gekomen met de wijkcoaches. Hierbij is nog niet in te schatten of deze bewoners aan het begin staan van een langdurig traject van ondersteuning of niet.

Er zijn 63 bewoners bij wie 2 of 3 metingen beschikbaar zijn en bij wie we dus de sociale stijging kunnen vaststellen. Bij 19 van deze bewoners is het traject recent gestart. Het is aannemelijk dat de korte tijdsduur van de ondersteuning een factor is die de beperkte sociale stijging bij deze groep kan verklaren (gemiddelde stijging van 0.44).

Er zijn nog een aantal specifieke redenen waarom trajecten die wel zijn opgestart en waarvoor twee of drie metingen beschikbaar zijn, in een vroegtijdig stadium zijn afgesloten. In alle gevallen is er dan ook sprake van een beperkte gemiddelde sociale stijging. In 12 van de 63 gevallen is er sprake van regie die elders wordt neergelegd (gemiddelde stijging 0.46); in 9 gevallen zijn bewoners naar een ander gebied verhuisd (stijging 0,26) en twee bewoners zijn overleden (stijging 0,33).¹

In 18 van de 63 gevallen is het ondersteuningstraject na een korte interventie afgesloten omdat de bewoners een voldoende niveau van zelfredzaamheid hebben bereikt. De sociale stijging is voor deze groep gezien de korte periode aanzienlijk (gemiddeld 1.19).

Er is met behulp van de informatie uit Coach ook uitgezocht in hoeverre er specifieke inhoudelijke oorzaken zijn aan te wijzen voor het stagneren van sociale stijging of zelf een terugval in de sociale vaardigheden. Bij de 63 bewoners waar we hier over spreken zijn er in 11 gevallen specifieke oorzaken voor stagnatie in de sociale stijging. Het gaat hierbij in 5 gevallen om motivatieproblemen: het lukt niet om de bewoner te motiveren om zijn situatie te verbeteren. In andere gevallen gaat het om gezondheidsproblemen (1), psychische beperkingen (2), criminaliteit (2) of verslaving (1). Bij 3 bewoners is sprake van specifieke oorzaken voor een terugval in de vaardigheden. In 1 geval is sprake van gebrek aan motivatie, in 1 geval van een conflict met een instelling en in 1 geval zorgen problemen met de (ex)partner voor een terugval.

Concluderend kunnen we stellen dat er in de groep die korte tijd is ondersteund over het algemeen sprake is van een geringe sociale stijging. Daar zijn in ongeveer twee derde van de gevallen ook duidelijke oorzaken voor aan te wijzen als een recente start, regie die elders wordt neergelegd (waardoor mogelijke verdere stijging niet in de meting wordt opgenomen) of verhuizing naar een ander gebied. In al deze gevallen is het ondersteuningstraject van de wijkcoaches niet of nauwelijks op gang gekomen, zonder dat dat aan de coaches zelf is toe te rekenen. Daarnaast zijn er een aantal inhoudelijke oorzaken voor het stagneren van de sociale stijging. Desondanks is er in ongeveer een derde van de gevallen sprake van een sociale stijging met 1 punt of meer.

Stijging bij bewoners met een middellange ondersteuning

De groep bewoners die tussen 1 en anderhalf jaar zijn ondersteund door de wijkcoaches bestaat uit 54 mensen. Bij 29 bewoners is het traject afgesloten, bij de overige 25 liep de ondersteuning op het einde van het project nog door. De meest voorkomende reden voor afsluiting is voldoende zelfredzaamheid van de bewoner (15 keer), eventueel in combinatie met een verhuizing (4 keer). Bij deze bewoners is er sprake van een duidelijke sociale stijging, maar die hangt wel sterk samen met het niveau van vaardigheden waarmee men het traject is gestart. De bewoners die al een 6 of hoger op de vaardigheden scoorden bij de start (9 personen), stijgen vervolgens gemiddeld 0.42 punten. De bewoners die met onvoldoende vaardigheden zijn gestart (10 personen lager dan een 6) stijgen gemiddeld 1.74 punten. In 5 gevallen was een verhuizing de reden voor het afsluiten van het traject. Bij deze bewoners was de stijging beperkt (gemiddeld 0.37), maar het betrof in alle gevallen ook

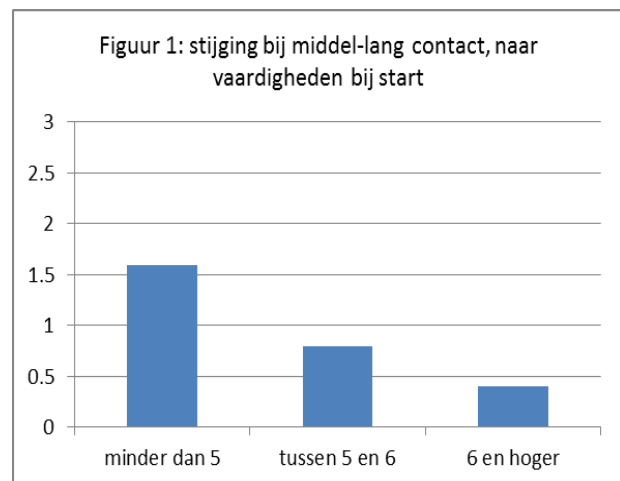
---

¹ Indien de regie elders wordt neergelegd of er sprake is van een verhuizing, dan wordt de ondersteuning overgedragen aan andere personen dan de wijkcoaches. De bewoners worden dus nog wel ondersteund, maar de resultaten zijn in de meeste gevallen niet meer zichtbaar in het programma Coach.

bewoners die al met een 6 of meer aan het traject zijn begonnen. In drie gevallen is de regie voor de ondersteuning na verloop van tijd bij een andere organisatie ondergebracht (stijging gemiddeld 0.61). Bij 1 bewoner zorgden gezondheidsklachten voor gebrek aan mogelijkheden voor verbetering en is om die reden het traject afgesloten. Eén bewoner is overleden. In beide gevallen was er een geringe stijging.

Bij de 25 bewoners met nog lopende trajecten is er één persoon waarbij er sprake is van sociale daling. Deze is veroorzaakt door motivatieproblemen. Er zijn 5 bewoners waarbij psychische beperkingen zorgen voor stagnatie of terugval. In 2 gevallen zorgen motivatieproblemen voor stagnatie of terugval. Verslaving en gezondheidsproblemen zorgen elk bij 1 persoon voor terugval.

De sociale stijging hangt sterk samen met het niveau van sociale vaardigheden waarmee de bewoners aan het ondersteuningstraject zijn begonnen. De stijging is het grootst bij diegenen die met de minste sociale vaardigheden (minder dan niveau 5) zijn begonnen (zie figuur 1). Bij deze bewoners is stijging van de vaardigheden ook het meest noodzakelijk. Bewoners die al op een voldoende niveau zaten stijgen gemiddeld het minst. Voor deze groep is sociale stijging ook minder noodzakelijk.

Het is niet alleen zinvol om naar de stijging te kijken, maar ook naar het niveau van vaardigheden van de bewoners op het einde van het project. Een redelijk grote stijging kan nog steeds betekenen dat er sprake is van onvoldoende vaardigheden indien de bewoner met een zeer laag niveau is gestart. Andersom kan een beperkte stijging samenhangen met een hoog startniveau. Bij de 54 bewoners in deze groep hebben er 10 in de laatste meting nog geen 'voldoende' (minder dan 6.0). Bij de start waren dat er nog 33 (61%). Bij 9 bewoners is in dit geval een specifieke reden aan te geven waardoor het beperkte succes in termen van stijging is te verklaren. Er is sprake van motivatieproblemen (3x), psychische problemen (3x, waarvan 1 in combinatie met criminaliteit), gezondheidsproblemen (1x), verslaving (1x) en overlijden (1x). In één geval is er sprake van een traject dat één jaar loopt en waar nog meer tijd nodig is om echt succes te boeken. Bij deze groep van 10 personen is de gemiddelde stijging 0.52. Bij de groep van 44 personen die op het einde wel een score van 6 of hoger hebben is de gemiddelde stijging 0.96.

Concluderend kunnen we stellen dat er sprake is van een redelijke mate van sociale stijging bij de groep die tussen 1 en anderhalf jaar is ondersteund. Enerzijds is er een behoorlijke groep (35%) waarbij het traject is afgesloten omdat men voldoende zelfredzaam was. Vooral bij de groep die met onvoldoende vaardigheden begon is de stijging aanzienlijk (1.74). In bijna 19% van de gevallen zijn er andere redenen voor het afsluiten van het traject. De stijging bij deze groep is beperkt (ongeveer 0.5). Verder is er een groep van ongeveer 19% waarbij het traject op het einde nog liep en waarbij er sprake was van specifieke oorzaken voor een geringe stijging (voornamelijk psychische beperkingen en motivatieproblemen). Bij de overige groep is de stijging 1.10.

Op het einde van het project heeft ruim 81% van de bewoners uit deze groep een score van 6 of hoger (bij de start was dat maar 39%). De stijging in deze groep was redelijk groot (0.96). Bij de overige 19% bleef de score onder de 6 en was de stijging beperkt (0,52), maar waren er in bijna alle gevallen specifieke oorzaken voor beperkte stijging aan te wijzen (voornamelijk psychische en motivatieproblemen).

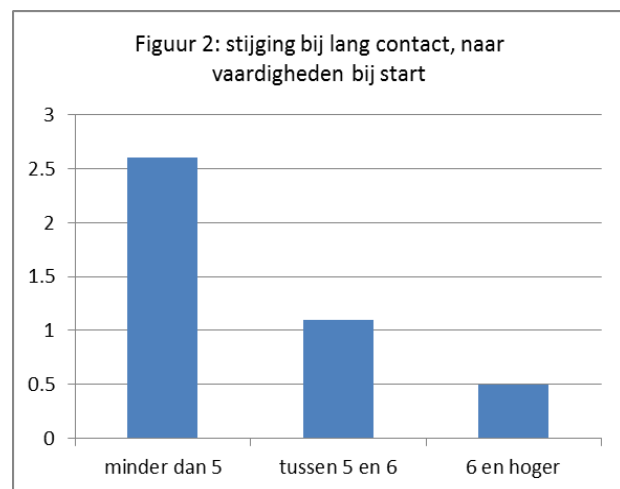
Stijging bij bewoners met een lange ondersteuning

De groep bewoners die meer dan anderhalf jaar zijn ondersteund door de wijkcoaches bestaat uit 53 mensen. Eerder hebben we al kunnen constateren dat de stijging bij deze groep het grootst is. Tegelijkertijd is dit ook de groep die bij de start van het traject over de minste sociale vaardigheden beschikte (47 personen, 89%, had een score van minder dan 6.0).

Bij 12 personen uit deze groep is het traject afgesloten. In 8 gevallen vanwege voldoende zelfredzaamheid (gemiddelde stijging 2.40), in 3 gevallen vanwege verhuizing (stijging 2.05) en 1 persoon is overleden (stijging 2.33). Bij de nog lopende dossiers hangt de stijging sterk samen met het niveau van vaardigheden waarmee men het traject is gestart. Bij de 6 personen die al op een voldoende stonden bij de start was de gemiddelde stijging beperkt (0.43). Bij de 18 personen die begonnen met een score tussen een 5.0 en 6.0 was de stijging redelijk groot (1.11) en bij de bewoners met een startscore minder dan 5 was de stijging groot (2.54).

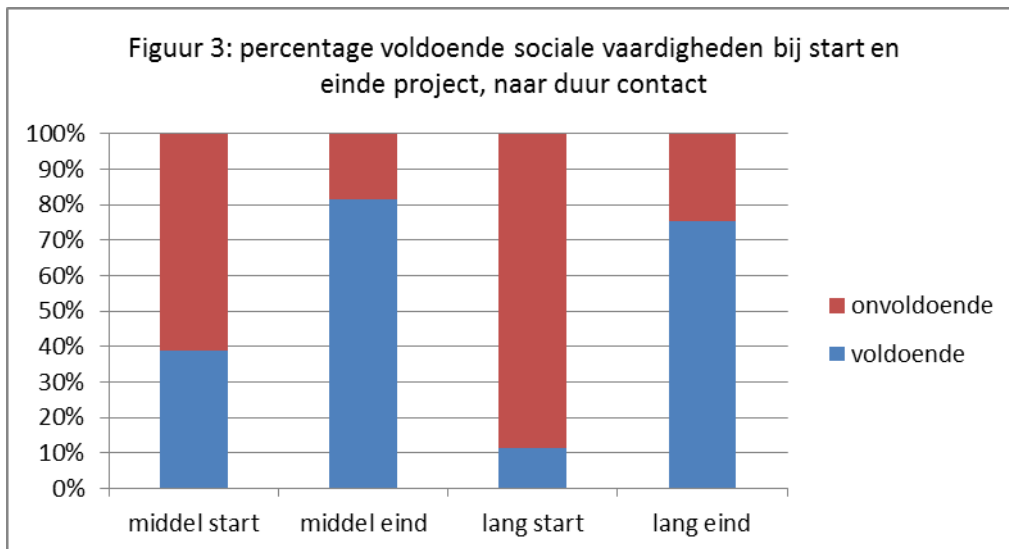
Uiteraard zijn er ook in deze groep een aantal specifieke factoren aan te wijzen die een rol hebben gespeeld bij een beperkte stijging. Bij 2 bewoners is er sprake van een sociale daling (-0.5). In beide gevallen spelen motivatieproblemen een rol bij de daling, in één geval in combinatie met een verhuizing, in één geval in combinatie met gezondheidsproblemen die een verdere stijging belemmeren. In 3 gevallen is de door de wijkcoaches een beperkte ondersteuning gegeven, die gezien de aard van de problemen voldoende was. Desondanks hebben de coaches besloten om vanwege verschillende redenen bij deze bewoners de 'vinger aan de pols te houden'. In termen van ondersteuning hadden deze dossiers kunnen worden afgesloten. In 1 geval is beperkte ondersteuning gegeven aan een kind dat relatief weinig aandacht nodig had binnen een gezin waarin de overige leden (met succes) wel veel ondersteuning hebben gekregen. Verder zijn er 4 bewoners waarbij verschillende oorzaken voor stagnatie en terugval zijn aan te wijzen: psychisch, gezondheid, motivatie, (ex)partner (elk 1 x).

Ook bij deze groep hangt de sociale stijging sterk samen met het niveau van sociale vaardigheden waarmee de bewoners aan het ondersteuningstraject zijn begonnen. De stijging is het grootst bij diegenen die met de minste sociale vaardigheden (minder dan niveau 5) zijn begonnen (zie figuur 2). Het beeld is vergelijkbaar met dat bij de bewoners die middellang zijn ondersteund. Wel is in vergelijking tot de resultaten bij figuur 1 te zien dat langere ondersteuning ook tot een hogere mate van sociale stijging leidt: bij de groep die met minder dan een 5 aan het traject begon is de stijging bij lange ondersteuning 2.6, terwijl die bij middellange ondersteuning 1.6 bedraagt.

Ook bij deze groep kunnen we inzichtelijk maken welk deel aan het einde van het project een voldoende scoort op de sociale vaardigheden en welk deel niet. Bij de 53 bewoners in deze groep hebben er 13 in de laatste meting nog geen 'voldoende' (minder dan 6.0). Bij 7 bewoners is in dit geval een specifieke reden aan te geven waardoor het beperkte succes in termen van stijging is te verklaren (verschillende redenen, hierboven reeds besproken). In één geval was er in de ogen van de wijkcoach geen stijging mogelijk en was de situatie zodanig dat er een redelijke mate van zelfredzaamheid aanwezig was, waarna het dossier is afgesloten. In 5 gevallen is er weliswaar nog (net) geen sprake van een voldoende, maar is er wel sprake van een aanzienlijke stijging (gemiddeld

3.34). Deze bewoners kwamen dus van ver. De groep van 13 personen valt dus uiteen in een deel met een beperkte stijging en een deel met een grote stijging. Hierdoor is de gemiddelde stijging toch aanzienlijk: 1.35. Bij de groep van 40 personen die wel een score van 6 of hoger hebben is de gemiddelde stijging vrij groot: 1.90. Op het einde van het project heeft 75% van de bewoners een score van 6 of hoger, bij de start was dit maar bij 11% het geval. Het deel van de bewoners dat bij de start en op het einde van het project beschikt over een voldoende niveau van sociale vaardigheden is weergegeven in figuur 3. De eerste twee kolommen geven de situatie bij middellange ondersteuning weer, de laatste twee bij lange ondersteuning. Ook hier zien we dat langere ondersteuning tot meer resultaat leidt.

De resultaten uit figuur 3 laten tevens zien dat het in 20% tot 25% van de gevallen niet gelukt is om op een voldoende niveau van vaardigheden te komen. Daar zijn in de meeste gevallen specifieke oorzaken voor aan te wijzen (zie figuur 4). In ruim een derde van deze gevallen lukt het de wijkcoaches niet om de bewoners te motiveren om voldoende vaardigheden te ontwikkelen. In ruim een kwart van de gevallen is er sprake van dusdanige psychische beperkingen dat het niet lukt om voldoende vaardigheden te ontwikkelen. In mindere mate is er sprake van gezondheidsproblemen en criminaliteit en/of verslaving.

Concluderend kunnen we stellen dat er sprake is van een vrij grote mate van sociale stijging bij de groep die meer dan anderhalf jaar is ondersteund. Dit is de groep die de ondersteuning van de coaches het hardste nodig heeft gehad, die deze steun het meeste heeft ontvangen en waarbij ook het meeste resultaat is te zien. Er is een groep (23%) waarbij het traject is afgesloten, met een gemiddelde stijging van 2.31. Verder is er een groep van ongeveer 20% waarbij het traject op het einde nog liep en waarbij er sprake was van specifieke oorzaken voor een geringe stijging. Bij de overige groep is de stijging groot (2.13).

Op het einde van het project heeft ruim 75% van de bewoners uit deze groep een score van 6 of hoger, terwijl bij de start slechts 11% over voldoende sociale vaardigheden beschikte. De stijging in deze groep was vrij groot (1.90). Bij de overige 25% bleef de score onder de 6 en was de stijging toch

nog behoorlijk (1,35), maar hierbij is sprake van een groep (14%) met een beperkte stijging en een groep van 9% met een grote stijging (3.34).

Resultaten op leefgebieden

Alle leefgebieden

De ondersteuning door de wijkcoaches beoogde niet alleen de sociale vaardigheden te verbeteren (empowerment), maar ook concrete resultaten te boeken in de leefgebieden waarop de bewoners de meeste problemen ondervinden. Op grond van de informatie uit Coach is een inventarisatie van deze concrete resultaten gemaakt. De resultaten zijn weergegeven in tabel 4 (volgende pagina). Voor de interpretatie van deze tabel is het goed om vast te stellen dat er van de 224 'cases', in 37 gevallen geen traject is gestart en in 32 gevallen de ondersteuning recent is gestart. In een aantal gevallen is de regie na een korte tijd overgedragen aan andere instanties. Het is niet precies vast te stellen in hoeveel gevallen de ondersteuning ook resultaten heeft kunnen opleveren (ook bij een recente start wordt er soms al snel resultaat geboekt). Desondanks lijkt het verantwoord om bij het inschatten van de betekenis van de resultaten uit te gaan van een aantal reële cases van ongeveer 150 bewoners.

Tabel 4: Resultaten per leefgebied

In de tabel is te zien dat op het leefgebied wonen in totaal bij 58 bewoners concrete resultaten zijn geboekt. In de meeste gevallen is er hierbij sprake van een andere woning die met ondersteuning van de coaches is gevonden (30). Verder is de relatie met de woningbouwcorporatie in 15 gevallen verbeterd. Daarnaast is er hulp geboden bij verbetering van de woning (8) en de verzorging van de woning of de woonomgeving is in 5 gevallen verbeterd.

Op het gebied van de financiën is het in 30 gevallen gelukt om de situatie te stabiliseren, terwijl er in 21 gevallen voor de bewoners meer overzicht in de situatie is gecreëerd. In 14 gevallen zijn financiële problemen ook daadwerkelijk opgelost. In ongeveer een kwart van de gevallen lukt het niet om resultaten te realiseren terwijl er wel problemen op het financiële vlak liggen. Hetzelfde resultaat zien we wanneer er sprake is van

huurschulden (bijna een derde van de bewoners met schulden heeft ook huurschulden).

Ook op het gebied van werk en aanverwante zaken zijn belangrijke resultaten geboekt. Daarbij gaat het niet alleen om hulp bij het krijgen van een baan (13), maar ook om hulp bij het behouden van een baan in situaties waarin er sprake is van conflicten met werkgevers (7). Er zijn daarnaast

Leefgebied	Specifiek	Aantal	Totaal
Wonen	Woningverbetering	8	58
	Andere woning	30	
	Relatie corporatie	15	
	Verzorging woning	5	
Financiën	Verkrijgen overzicht	21	65
	Stabiliseren situatie	30	
	Problemen opgelost	14	
Werk	Baan gekregen	13	53
	Baan behouden	7	
	Participatiebaan	14	
	Vrijwilligerswerk	10	
	Reïntegratietraject	9	
Relaties	Buurt	8	71
	Instellingen	32	
	Gezin	31	
Gezondheid	Lichamelijk	3	14
	Psychisch	9	
	Verslaving	2	
Scholing	Volwassenen	6	17
	Kinderen	12	
Veiligheid	Geweld	5	6
	diefstal	1	
Vrije tijd	Tijdsbesteding	3	3
Motivatie	Aanpak problemen	22	22

verschillende resultaten geboekt in het voortraject naar werk (zie tabel). Verder zijn er voor een deel van de bewoners gegevens beschikbaar over de trede van de participatieladder waarop ze zich bevinden. Hieronder zullen we daar nader op ingaan.

Op het gebied van relaties is het grootste aantal resultaten geboekt (71). Het gaat hierbij vooral om het verbeteren van relaties met verschillende instellingen (32x) en om relaties binnen het gezin (31). Er zijn 12 voorbeelden van concrete resultaten van verbetering van de situatie van kinderen op school, terwijl in 2 gevallen de ondersteuning geen succes heeft opgeleverd. Wel moet worden opgemerkt dat kinderen niet in alle gevallen een specifiek plan van aanpak hebben gekregen, maar 'meeliften' op de plannen van hun ouder(s). Hierdoor is er in de resultaten wellicht sprake van enige onderrapportage. Op het gebied van relaties met de buurt zijn een beperkt aantal concrete resultaten te melden (8), maar er is ook maar in 10 gevallen sprake van expliciet gesignaleerde problemen. Op andere leefgebieden worden aanzienlijk minder problemen met behulp van de wijkcoaches opgelost. Voor een overzicht verwijzen we naar de tabel. Vermeldenswaard is nog wel dat er wordt aangegeven dat er in 22 gevallen succesvol hulp is verleend bij het verbeteren van de motivatie van wijkbewoners om hun problemen zelf op te lossen.

Stijging op de participatieladder

Enige tijd na de start van het project is besloten om in het programma coach vast te leggen op welke trede van de participatieladder de bewoners zich bevinden. Bij de onderste treden van de ladder met 6 treden gaat het met name om indicatoren die naar sociale participatie verwijzen (isolatie, contacten buitenshuis, georganiseerde activiteiten), daarna verwijzen de treden vooral naar de positie op de arbeidsmarkt (onbetaald werk, betaald werk met ondersteuning en betaald werk)². Het programma coach bevat metingen van de trede op de participatieladder voor 189 bewoners. In 98 gevallen is er echter sprake van maar 1 meting. Dat betekent dat er voor 91 bewoners kan worden vastgesteld of er sprake is van stijging op deze ladder. Het aantal metingen varieert van 2 tot 8. In tabel 5 is weergegeven in welke mate er stijging op deze ladder heeft plaatsgevonden.

Tabel 5: stijging op de participatieladder

De tabel geeft het aantal bewoners weer dat het genoemde aantal treden is gestegen of gedaald. Er is dus 1 bewoner die 3 treden op de ladder is gedaald en er zijn 2 bewoners die 5 treden zijn gestegen (van trede 1 naar trede 6: een betaalde baan). De grootste groepen bewoners vinden we bij diegenen die op dezelfde trede blijven staan of die één trede zijn gestegen. Gemiddeld genomen stijgt de groep bewoners met precies 1 trede op de ladder: van gemiddeld trede 2.4 op de ladder naar gemiddeld 3.4. Voordat we hier conclusies aan verbinden is het noodzakelijk om te vermelden dat de mogelijkheid tot stijging of daling sterk wordt beïnvloed door de trede waarop de bewoners zich tijdens de eerste meting bevinden. Zo kan iemand die aan het traject begint vanuit een betaalde baan (trede 6), gedurende het traject niet meer stijgen, omdat dit immers de hoogste trede is. Zo zijn er 8 van de 28 bewoners met stijging 0 (29%) begonnen op trede 6. Deze bewoners konden dus niet stijgen en liepen alleen het risico om te dalen (bijvoorbeeld door ontslag). Aan de andere kant van de schaal kunnen de bewoners die vanuit trede 1 starten natuurlijk niet dalen. Voor de beoordeling van de dalers op de schaal is het dan ook noodzakelijk om zowel te kijken naar het niveau waarop ze zijn begonnen, als naar specifieke oorzaken die voor deze daling verantwoordelijk zijn. Er zijn drie bewoners die vanuit trede 6 te

Stijging	Aantal	Percent
-3	1	1%
-2	4	4%
-1	3	3%
0	28	31%
1	27	30%
2	15	17%
3	6	7%
4	5	5%
5	2	2%
Totaal	91	100%

² Voor meer informatie over de treden van de participatieladder, zie: www.participatieladder.nl

maken krijgen met een daling op de participatieladder. In twee gevallen dalen de bewoners eerst tot trede 1, door in één geval criminaliteit en in een ander geval verslaving. Daarna stijgen ze weer tot respectievelijk trede 3 en 4. Er is 1 bewoner die een baan op grote afstand (Dordrecht) opzegt en daalt tot trede 4, maar bij de laatste meting uitzicht heeft op een baan. In 4 andere gevallen van daling is er sprake van specifieke oorzaken als psychische en gezondheidsproblemen, motivatieproblemen en een terugval door de invloed van een ex-partner. In 1 geval is de oorzaak van de daling van trede 3, via trede 1 naar uiteindelijk trede 2 niet duidelijk.

Tabel 6: stijging naar starttrede

In tabel 6 is de stijging op de participatieladder uitgesplitst naar de trede waarop de bewoners zich bevonden bij de eerste meting. Duidelijk is te zien dat de stijging het grootst is bij de groepen die laag op de ladder beginnen. Deze groepen zijn ook het grootst. Ruim twee derde van de bewoners begint op trede 1 of 2 en zij stijgen gemiddeld meer dan 1 trede. Bewoners die hoog op de ladder beginnen stijgen gemiddeld niet, er is zelfs een kleine daling, maar zoals hierboven is aangegeven is een stijging vanaf trede 6 ook niet mogelijk.

start	gemiddelde stijging	aantal
1	1.73	30
2	1.26	35
3	0.56	9
4	0.00	2
5	-0.75	4
6	-0.64	11
Totaal	1.00	91

Er is tevens een zwak verband tussen de duur van het ondersteuningstraject en de stijging op de participatieladder. Bewoners die kort zijn ondersteund stijgen gemiddeld 0.76 treden, bij middel en lange ondersteuning is de stijging gemiddeld 1.07 treden.

Tabel 7: percentage bewoners op treden bij eerste en laatste meting

De stijging op de participatieladder is ook inzichtelijk te maken door de verdeling over de treden bij de eerste en de laatste meting weer te geven (zie tabel 7). Duidelijk is te zien dat er bij de laatste meting vrijwel geen bewoners meer op trede 1 zitten. Het aandeel bewoners op treden 3 tot en met 6 neemt duidelijk toe.

trede	eerste	laatste
1	33%	3%
2	38%	31%
3	10%	27%
4	2%	14%
5	4%	7%
6	12%	18%

We kunnen concluderen dat er ook in termen van de participatieladder sprake is van een duidelijke stijging van de bewoners die door de wijkcoaches zijn ondersteund. Deze stijging is het grootst bij de bewoners die het laagst op de participatieladder zijn begonnen.

Samenvattende conclusies

We vatten de conclusies nog even bondig samen.

- Er is sprake van sociale stijging bij de bewoners die door de wijkcoaches zijn ondersteund. Die stijging is gemiddeld genomen groter naarmate de bewoners langer zijn ondersteund.
- De bewoners die langer zijn ondersteund hadden bij de start van hun traject ook een lager niveau van sociale vaardigheden dan de bewoners die korter zijn ondersteund.
- Op het einde van het traject is het gemiddelde niveau van vaardigheden 'voldoende' (6.2). Het maakt daarbij weinig uit hoe lang de bewoners zijn ondersteund.
- Bij de groep bewoners die korte tijd is ondersteund, is over het algemeen sprake van een geringe sociale stijging. Daar zijn in ongeveer twee derde van de gevallen ook duidelijke oorzaken voor aan te wijzen als een recente start, regie die elders wordt neergelegd of verhuizing naar een ander gebied. In al deze gevallen is het ondersteuningstraject van de wijkcoaches niet of nauwelijks op gang gekomen, zonder dat dat aan de coaches zelf is toe te

rekenen. Daarnaast zijn er een aantal inhoudelijke oorzaken voor het stagneren van de sociale stijging. Desondanks is er in ongeveer één derde van de gevallen een sociale stijging met 1 punt of meer.

- Er is een redelijke mate van sociale stijging bij de groep die tussen 1 en anderhalf jaar is ondersteund. Enerzijds is er een behoorlijke groep (35%) waarbij het traject is afgesloten omdat men voldoende zelfredzaam was. Vooral bij de groep die met onvoldoende vaardigheden begon is de stijging aanzienlijk (bijna 1.7). Er is een groep van iets minder dan 40% waarbij sprake is van een geringe sociale stijging door specifieke oorzaken (voornamelijk psychische beperkingen en motivatieproblemen) of door vroegtijdige afsluiting van het traject (verhuizing of regie elders). Bij de overige groep (25%) is de stijging redelijk groot (ruim 1 punt). Op het einde van het project heeft ruim 81% van de bewoners die tussen 1 en anderhalf jaar is ondersteund een score van 6 of hoger (bij de start was dat maar 39%).
- Er is een vrij grote mate van sociale stijging bij de groep die meer dan anderhalf jaar is ondersteund. Dit is de groep die de ondersteuning van de coaches het hardste nodig heeft gehad, die deze steun het meeste heeft ontvangen en waarbij ook het meeste resultaat is te zien. Er is een groep (23%) waarbij het traject is afgesloten, met een gemiddelde stijging van 2.31. Verder is er een groep van ongeveer 20% waarbij het traject op het einde nog liep en waarbij er sprake was van specifieke oorzaken voor een geringe stijging. Bij de overige groep (57%) is de stijging groot (2.13). Op het einde van het project heeft ruim 75% van de bewoners die langer dan anderhalf jaar is ondersteund een score van 6 of hoger, terwijl bij de start slechts 19% over voldoende sociale vaardigheden beschikte.
- In ongeveer 20% tot 25% van de gevallen is het niet gelukt om bewoners op een voldoende niveau van vaardigheden te brengen. Daar zijn in de meeste gevallen specifieke oorzaken voor aan te wijzen.
- Er zijn in totaal ruim 300 concrete resultaten zijn gerealiseerd. De meeste resultaten zijn geboekt op de leefgebieden Relaties (71), Financiën (65), Wonen (58) en Werk (53).
- Er is bij de bewoners die door de wijkcoaches zijn ondersteund sprake van een stijging op de participatieladder (gemiddeld 1 trede, van 2.4 naar 3.4). Deze stijging is het grootst bij de bewoners die het laagst op de participatieladder zijn begonnen.